גב' איתמר אמר רבה אמר רב הונא מקרא

מלא דבר הכתוב ילא ישמא כשהוא אומר

לא יבא אלהזהירו על המומאה להזהירו על 2

הביאה אבל מומאה ומומאה לא ורב יוסף

אמר האלהים אמר רב הונא יאפילו מומאה

ומומאה דאמר רב הונא נזיר שהיה עומד

בבית הקברות והושימו לו מתו ומת אחר

ונגע בו חייב אמאי הא מיטמא וקאים אלא

לאו ש"מ אמר רב הונא אפילו מומאה

ומומאה איתיביה אביי ייכהן שהיה לו מת

מונח על כתיפו והושימו לו מתו ומת אחר

ונגע בו יכול יהא חייב ת"ל וא ולא יחלל

במי שאינו מחולל יצא זה שהוא מחולל

ועומד א"ל ותיקשי לך מתני' דתנן היה מיטמא

למתים כל היום אינו חייב אלא אחת אמרו לו

אל תשמא אל תשמא חייב על כל אחת ואחת

ואמאי הא מיטמא וקאים אלא קשיא אהדדי

לא קשיא יכאן בחיבורין י∘כאן שלא בחיבורין

וטומאה בחיבורין דאורייתא 🌣 הא אמר רב

יצחק בר יוסף א"ר ינאי דלא אמרו מומאה

בחיבורין אלא לתרומה וקדשים אבל לנזיר

ועושה פסח לא ואי אמרת דאורייתא מאי

שנא הכאן בחיבורי אדם באדם כאן בחיבורי

אדם במת אבל מומאה ומומאה לא דהא

מיטמא וקאים טומאה וביאה נמי הא מיטמא

וקאי אמר רבי יוחנן כאן בבית כאן בשדה

א) נ״א מיר, ב) [ע׳ מומ שבועות יו. ד״ה נזיר], ג) ל״ל

בנ״ם.

גליון הש"ם

ע' נדה ד' נו ע"ל תד"ה

ודלמא:

הגהות הגר"א

[א] גמ' ולא יחלל נמחה

הגהות מהר"ב

רנשבורג

א] רש"י ד"ה מקרא מלא וכו" על כל נפשות. תי"

בחיבורי אדם וכו׳ אבל הכא

טומאת חיבורי אדם במת. נ"ב עי' א"מ: ג] בא"ד

ואינו חייב אלא אחת. כאן

הס״ל: ד] תום' ד״ה

דאמר רב הונא וכו׳ דעל

יטמות לב שתנו וכלי הקברות נמחק ונ"ב הקרובים. מ"מ: ה] ד"ה אימיבים אביי נזיר. מי נזיר נמחק ונ"ב כהן. א"מ: ו] בא"ד ונ"ב כהן. א"מ: ו] בא"ד

בספרים כתוב ת"ל לא יחלל

נמחק וי״א ונ״ב חה וי״א. נמחק וי״א ונ״ב חה אינו: ז] ד״ה לא קשיא וכו׳ מחובר למת והתרו בו ומושיטים. מי׳ והתרו בו

והוי"ו של ומושיטים נמחק ונ"ב ואז. א"מ: ח] בא"ד יהוי"ו של ומושיטים נמ

אין כאן מחולל ועומד ותוספת. תי' ותוספת

וחוספת. מי" וחוספת נמחק ונ"ב אלא חוספת טומאה אף בו ביום

טומאה אף בו ביום שבשעה כל"ל: מו] בא"ד

בסופו ודיקרב מסחב ואחרי שפירש טומאת ערב

המחורי שפירט שונמחת עוב כל"ל: י] ד"ה וטומחה בחיבורין דאורייתא כלומר

וכי בעלמה שחדם נוגע במת וכי יהיה הנוגע : וכו' והאמר ר' יצחק ב

יוסף וכו' בזה אמרינן טומאה. מי' טומאה נמחק ונ"ב הנוגע בזה הטמא

שיהא כנוגע כצ"ל: ב] ד"ה

בטגע כניינ. וויינ נפרט ל] בא"ד ולפיי ר"י נפרט דאורייתא בחיבורין היינו

נגע בנוגע במת. תי' נגע

בנוגע במת נמחקו ונ"ב בנגע במת שלא בחיבורין

נוגע בנגע בנוגע במת. א"מ: מ] ד"ה מאי שנא

טומאה וטומאה וכו' ואין

כאן תוספת טומאה קרינא

ביה טומאה. מן טומאה ועד טומאה נמחק ונ"ב ומחולל וטומד קרינא ביה

מומאה וביאה נמי. א"מ:

הגהות התוספות

בחיבורי אדם באדם בחיבורי היוגע בנגע שהשלישי הנוגע בנגע בנוגע כל"ל. א"מ:

להחלו :(סתוסי

גמ' כאן שלא בחיבור

ע א מיי' פ"ג מהל' אבל הלכה [1] ז: עא ב ג מיי׳ פ״ה מהלי מירות הלי יו ופ״ג מהלי אבל הלכה ד: צב ד ה מיי׳ פ״ה מהלי סמג עשין רלא:

תורה אור השלם לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לְאָחִיו
וֹלְאַחֹתוֹ לֹא יִטַּמָּא לְהֶם בְּמֹתָם כִּי נַזֶר אֶלֹהָיוֹ עַל ראשו: במדבר ו ז י אפו. 2. כָּל יְמֵי הַזִּירוֹ לַיִיָּ עַל נפש מת לא יבא:

במדרריי 3. ומן הַמִּקְרָשׁ לֹא יֵצֵא וְלֹא יְחַלֵּל אֵת מִקְּדֵשׁ אֱלֹהָיו כִּי נֵוֶר שֶׁמֶן מִשְׁחַת אֱלֹהָיו עָלָיו אָנִי ויקרא כא יב

הגהות הב"ח

(מ) גם' דאורייתא היא והא למר ר' ילחק: (ב) רש"י ד"ה וטומאה דמשום להוי: (ג) ד"ה והא אמר וכו׳ לא אמרו

פי' הרא"ש מחלקות: מקרא מלא דבר הכתוב לא יטמא. כלומר שממלא ומשלים הכל דגם ביאתו לבית שיש בו טומאה בכלל לא יטמא הוא. כשהוא אומר לא יבוא תרוייהו גבי נזיר כתיבי וקרא יתירא הוא . להזהיר על הביאה ועל הטומאה כדמפרש בסמוך שאם נכנס באהל המת שאם נכנס באות המונ והתרו בו משום לא יבוא ומשום לא יטמא לוקה שתים הואיל והב' באו ראי ארל מומאה ומומאה לא מחייב ב׳ משום טומאה אי לא פשוט תוספת טומאה בשניה כדמפ׳ בסמוך: ורב יוסף אמר בסמוך: ווב ... אפילו טומאה וטומאה אף מתחייב שתים אי התרו בו אל תטמא אל תטמא: . והושיטו לו מתו ומת אחר. מתו או מת אחר דנזיר מוזהר על הקרובים כמו יחלל דהא לא כתיב גבי אזהרת טומאה ולהחלו גבי אזהרת טומאה דכהן כתיב ולקמן גמרינן נזיר מכהן מג״ש דאמו אמו: א״ל רב יוסף ותיקשי ליה מההיא דתנן היה מטמא וכו׳. אלא קשיין אהדדי וסמי הך בריית' מקמי מתני': לא קשיא כאן בחבורין כאן קשיא כאן בחבודין כאן שלא בחבורין. אביי השיב לרב יוסף לתרץ הברייתא והמשנה דלא תקשי אהדדי ולקיים דברי רבה: כאן בחבורין בעודו מחובר למת אם הושיטו לו מת לא הוא ואינו מוסיף טומאה על טומאתו: כאז שלא

אמר רבה בר רב כהנאי מקרא מלא דבר הכתוב לא ישמא כשהוא אומר לא יבא. גבי נזיר כתיבי הני קראי להזהירו על הטומאה להזהירו על הביאה כדמפרש בסמוך כשנכנס לאהל המת אם [התרו] בו משום לא ישמא ומשום לא יבא לוקה שתים ושתיהם²

היו בבת אחת אבל מומאה לא משכחת לה שיתחייב שתים אם: התרו בו אל תטמא ובסמוך מייתי מתני׳ לאותובי: דאמר רב הונא נזיר שעומר בבית הקברות והושימו לו

מתו. דעל דן הקברות הוא מוזהר ככ"ג זלו מת אחר ונגע בו חייב ואמאי סל ביטו למנו להו ולצע כן לאכול מומאה הא מיטמא וקיימא ש"מ אפילו טומאה וטומאה: אית ביד אביי ה! נזיר שהיה מת מונח לו על כתיפיו וכו' יבול יהא חייב ת"ל להחלו. ו! בספרי יבול יהא חייב ת"ל להחלו. ו! בספרי כמוב מ"ל לא יחלל וי"א דהא לא כתב6 גבי אזהרת טומאה וגם בסמוד אמר בהדים דלהחלו אחם לדרשה? ולהחלו בכהן כתיב ומדמי נזיר לכ"ג דלקמן פרק כהן גדול (דף מח.) למידין מהדדי ג'לג"ש⁸ מאמו אמו: א"ל. רב יוסף ותקשה לך מתניתין דתנן היה מטמא כל היום אינו חייב אלא אחת אמרו לו אל

תטמא אל תטמא חייב על כל אחת ואחת אע"ג דמחולל ועומד: אלא קשיא. אלא ע"כ סמי הך ברייתא מקמי מתני': לא קשיא. אביי בא למרץ מתני׳ וברייתה כהן שהוחף מחובר למת [והתרו בו] ז] ומושיטים לו מת אחר לא מיחייב דה"ל [מחולל] ועומד: כאן שלא בחבורים. שפירש כבר מהמת והושיטו לו מת אחרים שפירש מן הראשון ואמרו לו אל תטמא אין כאן יי מחולל ועומד ח] ותוספת 12 אף בו ביום בשעה 13 שנוגע במת הנוגע [בו] יטמא שבעת

ימים כדדרשינן בפרק אין מעמידין (ע"ז דף לו:) כל אשר יגע בו הטמא יטמא שבעה ודיקרב בין מיסאביי ואחרי שפירש תוספת טומאה: ושאר נוגע בחיבורין דאורייתא. כלומר וכי בעלמא ין שאר נוגע

וכי יהיה הנוגע טמא משום דיקרב בדיקרב דאורייתא: והאמר ר' ינחק בר יוסי [לא] אמרו טומאה בחיבורין. פירוש דיקרב בדיקרב אלא לענין תרומה וקדשים בזה אמרינן טומאה בי שיהיה כנוגע בדיקרב אלא במת לטמא תרומה וקדשים אבל למיר לסתור ולהביא קרבן טומאה וכן לענין להמנע מעשות פסח לא העמידו דבריהו ואי דאורייתא מחי שנה: בחבורי אדם באדם. פי׳ ר״י שהשלישי הנוגע ב]בנוגע במת דההוא ודאי מדרבנן טמא שבעה דכי אמר דיקרב בדיקרב דאורייתא דוקא דנגע בנוגע במת ובפ' אין מעמידין (גו"ש) אמר העיד יוסף בן יועזר דיקרב בדיקרב מסאב ופריך דאורייתא הוא כל אשר יגע בו הטמא יטמא ומסיק דאורייתא בחיבורין טמא שבעה שלא בחיבורין טומאת ערב ואתו אינהו וגזור אף שלא בחיבורין טמא שבעה ואתא יוסף בן יועזר ושרא ולפירוש ר"י [נפרש] דאורייתא בחיבורין היינו לן נגע בנוגע במח 17 אבל רש"י פירש החם ואתו אינהו וגזרו שלא בחיבורין אף אם פירש לגמרי: מאר שנא מומאה ומומאה דלא דהא מישמא וקאי. ואין כאן תוספת בן [טומאה]18 קרינא ביה טומאה פו הא מיטמא וקאי ודומיא 20 דטומאה וטומאה דלא לקי כגון מת על כתיפו והושיטו לו מת אחר קודם שפירש מן הראשון טומאה [וביאה] נמי היכא דמת על כתיפו והלך לאהל המת והתרו בו משום לא יבא ומשום לא יטמא הא מיטמא וקאי ואמאי לקי על הביאה ואי בנוגע במת ופירש ונכנס לאהל המת הא אפילו טומאה וטומאה לוקה שתים שהרי אין כאן מחולל ועומד: [באן בבית]. נכנס בבית שבתוכו מת ולא נטמא קודם לכן אז לקי שתים על לא יטמא ועל לא יבא שבביאה

. המת והושיטו לו מת אחר והתרו בו אל תטמא חייב ב' דבטומאה ב' יש תוספת טומאה דבעודו מחובר למת אדם הנוגע בו טמא ז' ואחר שפירש הנוגע בו אינו טמא כ"א טומאת ערב. כך פי׳ המפרשים שטה זו. וק׳ לי מדקאמר רבה טומאה וטומאה לא משמע דלית ליה כלל בטומאה ב׳ מלקיות דאם איתא דאית ליה אמורא הי"ל לפרש דבריו וע"ק דהל"ל א"ל ל"ק כאן בחבורין וכר. הלכך נר׳ לפרש דרבה לית ליה כלל ב׳ מלקיות בטומאה ורב יוסף קאמר דמשכחת להו נמי בטומאה וכדמפרש בתוספת טומאה אלא קשיין אהדדי ל"ק כאן בחבורי׳ וכו׳ כל זה מדברי רב יוסף ולפ׳ דבריו דבחבורי׳ משכחת ידני נפוש בתובות היותר אין קרין החוד יידע קרין החוד אין ליידע המובדה בל כל חוד בהיותר הוא דקאמר דלוקה עליה: לא אמרו טומאה לה וטומאה בתחבורים דהורייתא מה שהוא טמא ז' בעודו מחובר למת מן התורה הוא דקאמר דלוקה עליה: לא אמרו טומאה בתבורי? אלא לתרומה וקדשים. בתבורי? אלא לתרומה וקדשים במקום אכילת תרומה וקדשים

מקרא מלא דבר הכסוב. בנזיר לא יטמא להם במותם להזהירו על הטומאה וכשחזר ואמר כל ימי הזירו לה׳ על כל אן נפשות מת לא יבא חזר והזהירו על ביאת אהל שבו מת לומר לך שאם ניטמא במת וחזר ונכנס באהל שיש בו מת חייב שתים: אבל טומאה וטומאה.

אבל אם נטמא במת וחזר ונגע במת אחר בעוד שהוא נוגע במת ראשון אע"פ שהתרו בו אינו חייב אלא אחת דהא מיטמא וקאי: דאמר רב הוגא נויר שהיה עומד בבית הקברות והושיטו לו מתו ומת אחר. כלומר או מתו או מת אחר. והאי דקאמר מתו לאו דוקא שהוא אינו מותר ליטמא בשום קרוב שלו לא באביו ולא באמו: הייב. מלקות אף על טומאות שניהן: אימיביה אביי להן שהיה לו מת מונח על כחיפו כו' יכול יהא חייב ח"ל ומן המקדש לא ילא ולא יחלל. וה"ה לכהן הדיוט ומיר נמי: שאינו מחולל. שעדיין לא נטמא בו דיבר הכתוב לא יטמא ואם נטמא לוקה ילא זה שנוגע במת אחר שכבר הוא מחולל באותו מת שמונה על כתיפו. וש"מ דאילו בטומאה וטומאה אינו חייב וקשיא לרב יוסף דאחד נזיר ואחד כהן הדיוט ואחד כהן גדול כולן הוקשו לענין טומאה שלא ליטמא במת: א"ל ותיקשי לך מתניתין. אברייתא דהא תכן דאפילו בטומאה וטומאה חייב על כל חחת וחחת: שלח בחיבורין. דנגע במת זה והלך ונטמא במת אחר ודכוותה נמי במתני׳ דמיחייב על כל אחת ואחת כגון שנטמא בזה והלך ונגע במת אחר וכי תניא הכא דאינו חייב אלא אחת בטומאת חיבורין שבעוד שמונח לו מת על כתיפו נגע

במת אחר וכדתני לה בהדיא דהכא הוא דאינו חייב אלא אחת דכטומאה אחת דמי הואיל ולא נסתלק מטומאה ראשונה: (ב) וטומאת חיבורין. מי הויא לה דאורייתא כחדא טומאה משום דהוי מחובר עדיין במת ראשון קאמרת לה דכי הדר נגע במת זה הויא לה לכולה חדא טומאה מדאורייתא: והא אמר רב יצחק בר יוסף לא אמרו טומאה בחיבורין. אם אדם נוגע ידו במת ואוחז בו וידו אחרת נתונה ביד חבירו לא אמרת שיהא גם אותו חבירו כמי שהוא מחובר ונוגע בטומאה זו אלא לענין קדשים ותרומה שאינו יכול לאכול בהן עד שבעה אבל לענין נזיר לסתור נזירותו ולהביא קרבן על הטומחה ולעושה פסח שלח לעשותו בשביל שהוח טמח לח (ג) אמרינן שתהא טומאה בחיבורין: ואי אמרם דמדאורייםא. הוי חשוב טומחת חיבורין כטומחה חריכתה: מחי שנה. נזיר ועושה פסח מקדשים ותרומה: ה"ג כאן בחיבורי אדם באדם כאן בחיבורי אדם במת. כלומר מי דמי ההוא בחיבורי אדם באדם שזה נוגע במת והוא בחבירו ומש"ה לא חשיבא ליה טומאת חיבורין לענין נזיר ועושה פסח בן אבל הכא טומאת חיבורי [אדם] במת הויא ומשום הכי הויא לה טומאת חיבור חשיבא כחדא ואינו חייב אלא אחת בן דהא מיטמא וקאי ואמר מר שמי שאינו מחולל יצא זה שהוא מחולל והוחשו מיר וכהנים כאחת לענין הפרשת טומאה: טומאה וביאה נמי הא מיטמה ליה. קודם שנאהל באהל ואמאי מיחייב ואי נמי מכיון דנכנס באהל שהמת שם הוה ליה טמא וכי הדר נגע אמאי חייב: כאן בבית כאן בשדה. כי אמרינן אנן דחייב על הביאה ועל הטומאה כגון דנכנס בבית שהמת לתוכו דטומאה וביאה בהדי הדדי אתיין ואידך דאמרן יצא זה שמחולל ועומד כגון שנגע במת שבשדה והדר נכנס באהל שמת תחתיו דפטור לפי שכבר הוא מחולל ועומד:

בבית

אל הבית באו שתים עליו: באן בשדה. כלומר כל טומאה וטומאה בלא אהל לא משכחם שיתחייב שתים בבת אחת שהרי אם נגע בב׳ מתים בבת אחת כולה חדא החלאה היא דהחראה דלאו דטומאה דידיהיבי היא ואם היה טעון מת על כתיפו והחרו בו על הטומאה והושיטו לו מת אחר מחולל ועומד הוא ואין כאן תוספת טומאה מן השני. מהר"ם ופ"ה קשה להבין:

לדרשת זו. 8. בס"ח מג"ש. 9. ל"ל כאן בחיבורין בעוד שהוא מחובר כו'. 10. ל"ל עם פתח תחת האל"ף ותחת החי"ת. מתשמו זה. 6. נעדים נגדש. פ. כיה כשן טויפרוץ בעוד שהיה מחובר כיר. 11. כ"יו עם פחח חחה החליף וחחת החי"ת. 11. בש"א איתה אל מיקר. ותיבוח אין כאן ליחא. 12. צ"ל דאיכה מוספים טומאה. 13. צ"ל שהרי בשטה. 14. צ"ל דיקרב בדיקרב מחלב שבעה ואחרי שפירש אינו טומא כי אם טומאת ערב ויש כאן חוספת טומאה. 15. צ"ל טומאה בחיבורין. 16. צ"ל שיהיה נוגע בטגע בטגע בטגע ב. 17. צ"ל ושלא בחיבורין היינו השלישי הטגע בטגע בטגע במח. אבל רש"י כו'. 18. צ"ל ואין כאן חוספת טומאה ומחלל ועומד קרינא ביה. 19. צ"ל טומאה וביאה נמי הא מיטמא כו'. 20. בש"א דדומיא. 21. צ"ל

שהיא מצות עשה: אבל לנזיר שיסתור ולעושה פסח שימנע מעשות פסח לא טמאוהו: ואי הוי דאורייתא היאך טיהרוהו חכמים: כאן בחיבורי אדם באדם כאן בחיבורי אדם במת. ראובן שנגע בשמעון בעוד שמעון נוגע במת טמא ז' מן התורה ובפ'

 ז"ל אמר רבה אמר רב הונא. 2. ז"ל הואיל ושמיהס. 3. ז"ל אפילו אם כו'. 4. 5"ל אל תטמא אל תטמא. 5. כאן הוא סה"ד ומה"ד ומת אחר. כלומר או מת אחר כו'. כל"ל. 6. ל"ל כתיב. 7. ל"ל

שוא מהנות לפשר את לכל המלו למשות המלו לא שהמה האחרים את המלו המלו המלו להמלו להמלו להמלו להמלו להמלו להמלו להמל אין מעמדין דריש ליה מכל אשר יגע בו הטמא. אבל ראובן שנגע בשמעון ושמעון בלוי ולוי במת טמא טומאת ערב מן התורה ומדרבנן טומאת ר: טומאה ובאי דומי ליהי דומי ליהי מחולל ועומד ואין כאן תוספת טומאה: כאן בבית. אדם טהור הנכנס לאהל המת שום לא יבוא ומשום לא יטמא לוקה ב' ששניהם באו כא' דאין כאן תוספת טומאה: טומאה וביאה נמי אם היה מת על כתפו ונכנס לאהל המת לא לקי דהא מחולל ועומד. אבל בשדה דליכא אהל לא משכחת שילקה ב'.